

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Cdo/111/2016
Identifikačné číslo spisu: 1111244617
Dátum vydania rozhodnutia: 23.06.2016
Meno a priezvisko: Mgr. Dušan Čimo
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2016:1111244617.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu Ing. K. J., bývajúceho vo C. I. 6, v F. republike, zastúpeného splnomocnenkyňou FUTEJ & Partners, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Radlinského 2, v mene ktorej koná ako konateľ advokát JUDr. Daniel Futej, CSc., proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Národná banka Slovenska, Bratislava, Imricha Karvaša 1, o 501,89 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 4C/194/2011, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2015 sp. zn. 6Co/133/2015, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) zhora označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „súd prvého stupňa“ alebo „prvostupňový súd“) zo 6. marca 2015 č. k. 4C/194/2011-134 (ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zaplatiť súdny poplatok 20 eur za podané odvolanie v zmysle položky 7a Sadzobníka súdnych poplatkov v zákone SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ďalej len „sadzobník“ a „poplatkový zákon“) ako vecne správne (§ 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej len „O. s. p.“). Potvrdenie uznesenia súdu prvého stupňa odôvodnil jeho vecnou správnosťou majúc za to, že žalobcu stíhala poplatková povinnosť pre podanie odvolania až po nadobudnutí účinnosti tej novelizácie poplatkového zákona, ktorou bol opustený inštitút skoršieho vecného oslobodenia konaní vo veciach nárokov zo zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (zákon č. 286/2012 Z. z.) a rozhodujúcim tu bol čas začatia odvolacieho konania, resp. urobienia podania začínajúceho také konanie (nie čas začatia konania ako celku).

Proti takémuto uzneseniu podal dovolanie žalobca (ďalej aj „dovolaateľ“). Navrhol uznesenia obidvoch súdov nižších stupňov zrušiť a vec vrátiť prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. Dovolanie odôvodnil odňatím mu (postupom odvolacieho i prvostupňového súdu) možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.), majúcim spočívať v nedostatočnom odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, v ktorom absentoval dôvod vyrubenia súdneho poplatku a zároveň v nesprávnom právnom posúdení veci, keď povinnosť zaplatiť súdny poplatok za odvolanie mu bola uložená v rozpore so zákonom. V

konaniach začatých d o 30 . septembra 2012 s a s podaním odvolania nespája vznik poplatkovej povinnosti, aj jeho žaloba v prejednávanej veci bola podaná ešte v čase, v ktorom konanie o nej bolo ex lege (vecne) oslobodené od súdnych poplatkov, pričom toto oslobodenie sa vzťahuje na konanie ako celok (teda aj na odvolanie) a trvá až do právoplatného skončenia konania. Mal za to, že súdy nižších stupňov nerešpektujú ústavný princíp právnej istoty (poukazujúc na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. novembra 2011 č. k. IV. ÚS 499/2011-25) a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolačný súd“) skúmal predovšetkým prípustnosť dovolania a dospel k záveru, že smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 239 O. s. p.

Prípustnosť dovolania podľa § 239 O. s. p. v tejto veci neprichádza do úvahy. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., žalobcom napádané uznesenie ale nemá znaky žiadneho z nich. Navyše od 1. januára 2015 je podľa § 239 ods. 3 O. s. p. dovolanie (i keby smerovalo proti uzneseniam uvedeným v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.) neprípustné (vždy), ak smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o súdnom poplatku (čo je práve tento prípad).

Dovolanie by vzhľadom na vyššie uvedené bolo procesne prípustné len vtedy, ak by v konaní, v ktorom bolo napádané uznesenie vydané, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. Toto ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ nepodal sa návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a/ alebo g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba ale zdôrazniť, že z hľadiska § 237 ods. 1 O. s. p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Dovolačný súd preskúmal prípustnosť dovolania a j z pohľadu možného výskytu niektorej z väd zakladajúcich tzv. zmatečnosť konania a uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 písm. a/ až g/ O. s. p., nezistil však, že by konanie, či jeho výsledok (dovolanie napádané uznesenie) bol postihnutý ktoroukoľvek takouto vadou. To platilo aj o podmienke prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., na ktorú poukazoval dovolateľ.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie procesne nesprávny postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie procesných oprávnení účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok.

Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu 3. decembra 2015 bolo prijaté stanovisko, publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Pri vyjdení z takéhoto stanoviska má dovolací súd za to, že obsah spisu v prejednávanej veci nedáva žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá časť predmetnej právnej vety. Takýto záver je tu namieste preto, že dovolanie napádané uznesenie odvolacieho súdu obsahuje všetky zákonom vyžadované náležitosti a na veci nič nemení, že takýmto rozhodnutím došlo k potvrdeniu uznesenia, ktoré naopak bolo vyhotovené len za pomoci uspokojenia sa prvostupňového súdu s vyplnením

zaužívanej predtlačke (vzoru). Ak konania pred súdom prvého stupňa a pred odvolacím súdom tvoria jeden celok, určujúca späťnosť rozhodnutia odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozhodnutím súdu prvostupňového vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a okrem prípadov plného stotožnenia sa odvolacieho súdu s dôvodmi súdu prvého stupňa a jeho odkazu na takéto dôvody (ktorý postup priamo predpokladá prvá časť § 219 ods. 2 O. s. p.) je z pohľadu existencie dôvodov rozhodnutia významné len to, či tieto obsahuje rozhodnutie odvolacieho súdu. Iba úspešné uplatnenie námietky postupom súdu odnímajúcim účastníkom konania možnosť konať pred súdom, ktorý spočíva v nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, totiž môže prinútiť k zamýšľaniu sa nad tým, či rovnakou vadou nie je postihnuté aj rozhodnutie súdu prvostupňového a úspech pri spochybnení rozhodnutia odvolacieho súdu takpovediac otvára vstupnú bránu pre zrušenie rozhodnutí súdov oboch nižších stupňov, požadované aj v tejto konkrétnej veci (v tejto súv. por. aj § 243b ods. 3 O. s. p.). Dovolateľ preto nedôvodne argumentoval, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv účastníka; ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom (o aký prípad tu ale nešlo).

Hoci dovolateľ namietal tiež nesprávne právne posúdenie veci odvolacím i prvostupňovým súdom, to (samo osebe) prípustnosť dovolania nezakladá a dovolací súd by mal možnosť tu uvádzanou námietkou sa zaoberať len vtedy, ak by dovolanie bolo prípustné.

Pre ozrejenie právnym posúdením sa rozumie činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantný dovolací dôvod v tom zmysle, že ho možno uplatniť v procesne prípustnom dovolaní (por. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo ale prípustnosť dovolania nezakladá (por. tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011 a 7 Cdo 26/2010). K otázke, ktorú sa dovolateľ snažil urobiť predmetom dovolacieho prieskumu, pritom možno podotknúť, že ju už dovolací súd vyriešil stanoviskom, ktorým sa s argumentáciou dovolateľa nestotožnil (tu por. R 1/2016).

Vzhľadom na to, že dovolanie nie je podľa § 239 O. s. p. prípustné, nepreukázaná bola tvrdená vada konania uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. a v dovolacom konaní nevyšli najavo ani iné vady v zmysle § 237 ods. 1 O. s. p., dovolanie žalobcu muselo byť ako procesne neprípustné odmietnuté (§ 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.).

O trovách dovolacieho konania potom podľa § 146 ods. 1 písm. a/ a § 243b ods. 5 vety prvej O. s. p. v spojení s § 10 a § 12 poplatkového zákona dovolací súd nerozhodoval. Dôvodom pre takýto postup nebolo iba to, že tu vo vzťahu k otázke urobenej predmetom dovolacieho konania nešlo primárne o vzťah medzi účastníkmi konania, ale o vzťah poplatníka a štátu (v ktorom len zhodou okolností bol štát tiež procesným súperom dovolateľa), ale najmä to, že konanie vo veciach súdnych poplatkov je jedným z konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu a ktoré sa vyznačujú tiež tým, že v nich právo účastníkov na náhradu trov konania nevzniká zo zákona (práve podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p.). Bezvýnimochnosť pravidla spôsobuje i nemožnosť rozhodovania (ktorým môže byť len výber aspoň z dvoch možností a tu je iba jedna), v dôsledku čoho je tzv. náhradový výrok v rozhodnutí aj nadbytočný.

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok